

Lege nr. 193/2000

din 06/11/2000
Republicat in Monitorul Oficial, Partea I nr. 543 din 03/08/2012

Legea privind clauzele abuzive din contractele
incheiate intre profesionisti si consumatori

CAPITOLUL I

Dispozitii generale

Art. 1. - (1) Orice contract incheiat intre profesionisti si consumatori pentru vanzarea de bunuri sau prestarea de servicii va cuprinde clauze contractuale clare, fara echivoc, pentru intelegerea carora nu sunt necesare cunostinte de specialitate.

(2) In caz de dubiu asupra interpretarii unor clauze contractuale, acestea vor fi interpretate in favoarea consumatorului.

(3) Se interzice profesionistilor stipularea de clauze abuzive in contractele incheiate cu consumatorii.

Art. 2. - (1) Prin consumator se intelege orice persoana fizica sau grup de persoane fizice constituite in asociatii, care, in temeiul unui contract care intra sub incidenta prezentei legi, actioneaza in scopuri din afara activitatii sale comerciale, industriale sau de productie, artizanale ori liberale.

(2) Prin profesionist se intelege orice persoana fizica sau juridica autorizata, care, in temeiul unui contract care intra sub incidenta prezentei legi, actioneaza in cadrul activitatii sale comerciale, industriale sau de productie, artizanale ori liberale, precum si orice persoana care actioneaza in acelasi scop in numele sau pe seama acesteia.

Art. 3. - (1) Prevederile prezentei legi se aplica si bonurilor de comanda sau bonurilor de livrare, biletelor, tichetelor si altora asemenea care contin stipulari sau referiri la conditii generale prestabilite.

(2) Clauzele contractuale prevazute in temeiul altor acte normative in vigoare nu sunt supuse dispozitiilor prezentei legi.

CAPITOLUL II

Drepturile si obligatiile partilor contractante

Art. 4. - (1) O clauza contractuala care nu a fost negociata direct cu consumatorul va fi considerata abuziva daca, prin ea insasi sau impreuna cu alte prevederi din contract, creeaza, in detrimentul consumatorului si contrar cerintelor buneii-credinte, un dezechilibru semnificativ intre drepturile si obligatiile partilor.

(2) O clauza contractuala va fi considerata ca nefiind negociata direct cu consumatorul daca aceasta a fost stabilita fara a da posibilitate consumatorului sa influenteze natura ei, cum ar fi contractele standard preformulate sau conditiile generale de vanzare practicate de comercianti pe piata produsului sau serviciului respectiv.

(3) Faptul ca anumite aspecte ale clauzelor contractuale sau numai una dintre clauze a fost negociata direct cu consumatorul nu exclude aplicarea prevederilor prezentei legi pentru restul contractului, in cazul in care o evaluare globala a contractului evidentiaza ca acesta a fost prestabilit unilateral de profesionist. Daca un profesionist pretinde ca o clauza standard preformulata a fost negociata direct cu consumatorul, este de datoria lui sa prezinte probe in acest sens.

(4) Lista cuprinsa in anexa care face parte integranta din prezenta lege reda, cu titlu de exemplu, clauzele considerate ca fiind abuzive.

(5) Fara a incalca prevederile prezentei legi, natura abuziva a unei clauze contractuale se evalueaza in functie de:

- a) natura produselor sau a serviciilor care fac obiectul contractului la momentul incheierii acestuia;
- b) toti factorii care au determinat incheierea contractului;
- c) alte clauze ale contractului sau ale altor contracte de care acesta depinde.

(6) Evaluarea naturii abuzive a clauzelor nu se asociaza nici cu definirea obiectului principal al contractului, nici cu calitatea de a satisface cerintele de pret si de plata, pe de o parte, nici cu produsele si serviciile oferite in schimb, pe de alta parte, in masura in care aceste clauze sunt exprimate intr-un limbaj usor inteligibil.

Art. 5. - In cazul contractelor standard preformulate, profesionistul are obligatia sa remita, la cerere, oricarei persoane interesate un exemplar din contractul pe care il propune.

Art. 6. - Clauzele abuzive cuprinse in contract si constatate fie personal, fie prin intermediul organelor abilitate prin lege nu vor produce efecte asupra consumatorului, iar contractul se va derula in continuare, cu acordul consumatorului, numai daca dupa eliminarea acestora mai poate continua.

Art. 7. - In masura in care contractul nu isi mai poate produce efectele dupa inlaturarea clauzelor considerate abuzive, consumatorul este indreptatit sa ceara rezilierea contractului, putand solicita, dupa caz, si daune-interese.

CAPITOLUL III

Organele abilitate pentru constatarea contravențiilor si solutionarea litigiilor

Art. 8. - Controlul respectării dispozitiilor prezentei legi se face de reprezentantii imputerniciti ai Autoritatii Nationale pentru Protectia Consumatorilor, precum si de specialisti autorizati ai altor organe ale administratiei publice, potrivit competentelor.

Art. 9. - Organele de control efectueaza verificari la sesizarea persoanelor prejudiciate prevazute la art. 2 alin. (1) sau din oficiu.

Art. 10. - Profesionistii au obligatia de a prezenta organelor de control, in original, contractele incheiate cu consumatorii.

Art. 11. - Organele de control abilitate incheie procese verbale prin care se consemneaza faptele constatate cu ocazia verificarilor facute, precum si articolele din lege incalcate de profesionist.

Art. 12. - (1) In cazul in care constata utilizarea unor contracte de adeziune care contin clauze abuzive, organele de control prevazute la art. 8 vor sesiza tribunalul de la domiciliul sau, dupa caz, sediul profesionistului, solicitand obligarea acestuia sa modifice contractele aflate in curs de executare, prin eliminarea clauzelor abuzive.

(2) La cererea de chemare in judecata va fi anexat procesul verbal intocmit potrivit art. 11.

(3) Asociatiile pentru protectia consumatorului care indeplinesc conditiile prevazute la art. 30 si 32 din Ordonanta Guvernului nr. 21/1992 privind protectia consumatorilor, republicata, cu modificarile si completarile ulterioare, il pot chema in judecata pe profesionistul care utilizeaza contracte de adeziune care contin clauze abuzive, la instanta prevazuta la alin. (1), pentru ca aceasta sa dispuna incetarea folosirii acestora, precum si modificarea contractelor aflate in curs de executare, prin eliminarea clauzelor abuzive. Dispozitiile art. 13 alin. (1) si (4) sunt aplicabile.

(4) Dispozitiile alin. (1)-(3) nu aduc atingere dreptului consumatorului caruia i se opune un contract de adeziune ce contine clauze abuzive de a invoca nulitatea clauzei pe cale de actiune ori pe cale de exceptie, in conditiile legii.

Art. 13. - (1) Instanta, in cazul in care constata existenta clauzelor abuzive in contract, obliga profesionistul sa modifice toate contractele de adeziune in curs de executare, precum si sa elimine clauzele abuzive din contractele preformulate, destinate a fi utilizate in cadrul activitatii profesionale.

(2) In cazul prevazut la alin. (1), instanta va aplica si amenda contravenționala prevazuta la art. 16.

(3) Daca instanta constata ca nu sunt clauze abuzive in contract, va anula procesul-verbal intocmit.

(4) Hotararea este supusa numai apelului.

Art. 14. - Consumatorii prejudiciati prin contracte incheiate cu incalcare a prevederilor prezentei legi au dreptul de a se adresa organelor judecatoresti in conformitate cu prevederile Codului civil si ale Codului de procedura civila.

Art. 15. - In cazul in care partile contractante aleg ca lege aplicabila contractului legea unui stat care nu face parte din Uniunea Europeana, iar contractul are o stransa legatura cu teritoriul Romaniei sau cu al altor state membre ale Uniunii Europene si in cazul in care prezenta lege are prevederi mai favorabile pentru consumator, se vor aplica acestea din urma.

CAPITOLUL IV

Sanctiuni

Art. 16. - (1) Constituie contravenție, in masura in care fapta nu este savarsita in astfel de conditii incat, potrivit legii penale, sa fie considerata infractiune, incalcare a interdictiei stipulate la art. 1 alin. (3) si se sanctioneaza cu amenda de la 200 lei la 1.000 lei.

(2) Prevederile prezentei legi se completeaza cu dispozitiile Ordonantei Guvernului nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, aprobata cu modificari si completari prin Legea nr. 180/2002, cu modificarile si completarile ulterioare, cu exceptia art. 27-29.

CAPITOLUL V

Dispozitii finale

Art. 17. - Prezenta lege intra in vigoare la 30 de zile de la publicarea in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I. La aceeasi data, orice dispozitii contrare se abroga.

*

Prezenta lege transpune prevederile Directivei Consiliului 93/13/CEE din 5 aprilie 1993 privind clauzele abuzive in contractele incheiate cu consumatorii, publicata in Jurnalul Oficial al Uniunii Europene (JOCE) nr. L 95 din 21 aprilie 1993.

ANEXĂ

LISTA

cuprinzand clauzele considerate ca fiind abuzive

(1) Sunt considerate clauze abuzive acele prevederi contractuale care:

a) dau dreptul profesionistului de a modifica unilateral clauzele contractului, fara a avea un motiv intemeiat care sa fie precizat in contract.

Prevederile acestei litere nu se opun clauzelor in temeiul carora un furnizor de servicii financiare isi rezerva dreptul de a modifica rata dobanzii platibile de catre consumator ori datorata acestuia din urma sau valoarea altor taxe pentru servicii financiare, fara o notificare prealabila, daca exista o motivatie intemeiata, in conditiile in care profesionistul este obligat sa informeze cat mai curand posibil despre aceasta celelalte parti contractante si acestea din urma au libertatea de a rezilia imediat contractul.

Prevederile acestei litere nu se opun, de asemenea, clauzelor prin care profesionistul isi rezerva dreptul de a modifica unilateral clauzele unui contract cu durata nedeterminata, in conditiile in care profesionistul are obligatia de a-l informa pe consumator, printr-o notificare prealabila transmisa in termen rezonabil, pentru ca acesta din urma sa aiba libertatea de a rezilia contractul;

b) obliga consumatorul sa se supuna unor conditii contractuale despre care nu a avut posibilitatea reala sa ia cunostinta la data semnarii contractului;

c) obliga consumatorul sa isi indeplineasca obligatiile contractuale, chiar si in situatiile in care profesionistul nu si le-a indeplinit pe ale sale;

d) dau dreptul profesionistului sa prelungeasca automat un contract incheiat pentru o perioada determinata, prin acordul tacit al consumatorului, daca perioada-limita la care acesta putea sa isi exprime optiunea a fost insuficienta;

e) dau dreptul profesionistului sa modifice unilateral, fara acordul consumatorului, clauzele privind caracteristicile produselor si serviciilor care urmeaza sa fie furnizate sau termenul de livrare a unui produs ori termenul de executare a unui serviciu;

f) dau dreptul profesionistului sa constate unilateral conformitatea produselor si serviciilor furnizate cu prevederile contractuale;

g) dau dreptul exclusiv profesionistului sa interpreteze clauzele contractuale;

h) restrang sau anuleaza dreptul consumatorului sa pretinda despagubiri in cazurile in care profesionistul nu isi indeplineste obligatiile contractuale;

i) obliga consumatorul la plata unor sume disproportionat de mari in cazul neindeplinirii obligatiilor contractuale de catre acesta, comparativ cu pagubele suferite de profesionist;

j) restrang sau anuleaza dreptul consumatorului de a denunta sau de a rezilia unilateral contractul, in cazurile in care:

- profesionistul a modificat unilateral clauzele prevazute la lit. e);
- profesionistul nu si-a indeplinit obligatiile contractuale;
- profesionistul a impus consumatorului, prin contract, clauze referitoare la plata unei sume fixe in cazul denuntarii unilaterale;

k) exclud sau limiteaza raspunderea legala a profesionistului in cazul vatamarii sau decesului consumatorului, ca rezultat al unei actiuni sau omisiuni a profesionistului privind utilizarea produselor si serviciilor;

l) exclud dreptul consumatorului de a întreprinde o acțiune legală sau de a exercita un alt remediu legal, solicitându-i în același timp rezolvarea disputelor în special prin arbitraj;

m) permit în mod nejustificat impunerea unor restricții în administrarea probelor evidente de care dispune consumatorul sau solicitarea unor probe care, potrivit legii, fac obiectul unei alte părți din contract;

n) dau dreptul profesionistului să transfere obligațiile contractuale unei terțe persoane - agent, mandatar etc. -, fără acordul consumatorului, dacă acest transfer servește la reducerea garanțiilor sau a altor răspunderi față de consumator;

o) interzic consumatorului să compenseze o datorie către profesionist cu o creanță pe care el ar avea-o asupra profesionistului;

p) prevăd ca prețul produselor este determinat la momentul livrării sau permit vânzătorilor de produse ori furnizorilor de servicii dreptul de a crește prețurile, fără ca, în ambele cazuri, să acorde consumatorului dreptul de a anula contractul în cazul în care prețul final este prea mare în raport cu prețul convenit la momentul încheierii contractului.

Prevederile acestei litere nu se opun clauzelor de indexare a prețurilor, atât timp cât sunt legale, cu condiția ca metoda prin care prețurile variază să fie descrisă în mod explicit;

r) permit profesionistului obținerea unor sume de bani de la consumator, în cazul neexecutării sau finalizării contractului de către acesta din urmă, fără a prevedea existența compensațiilor în sumă echivalentă și pentru consumator, în cazul neexecutării contractului de către profesionist;

s) dau dreptul profesionistului să anuleze contractul în mod unilateral, fără să prevadă același drept și pentru consumator;

t) dau dreptul profesionistului să înceteze contractul încheiat pentru o durată nedeterminată fără o notificare prealabilă rezonabilă, cu excepția unor motive întemeiate.

Prevederile acestei litere nu se opun clauzelor prin care furnizorul de servicii financiare își rezervă dreptul de a dispune în mod unilateral încetarea unui contract încheiat pe o perioadă nedeterminată și fără o notificare prealabilă în cazul unui motiv întemeiat, cu condiția ca furnizorul să fie obligat să informeze imediat celelalte părți contractante.

(2) Dispozițiile alin. (1) lit. a), p) și t) nu sunt aplicabile în cazul:

a) tranzacțiilor cu valori mobiliare, instrumentelor financiare și altor produse sau servicii, în cazul în care prețul este legat de fluctuațiile cotației bursiere sau ale indicelui bursier ori ale unei rate de schimb pe piața financiară, pe care vânzătorul sau furnizorul nu le poate controla;

b) contractelor pentru cumpărarea sau vânzarea de devalize, cecuri de călătorie, ordine de plată internaționale emise în devalize sau alte instrumente de plată internaționale.